

POLITIAFDELINGEN

Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Telefax: 3343 0006

E-mail: rpcha@politi.dk
Web: www.politi.dk

Redegørelse for politiets indsats i forbindelse med flodbølgekatastrofen i Asien

Nærværende redegørelse er udarbejdet til brug for evalueringen af den samlede danske håndtering af flodbølgekatastrofen i Asien og på grundlag af Udenrigsministeriets synopsis med henblik på evalueringen. Redegørelsen er derfor koncentreret om tiden fra den 26. december 2004 til den 10. januar 2005, men det er på visse punkter fundet hensigtsmæssigt at medtage efterfølgende hændelser.

1. Hvornår og hvordan fik organisationen først kendskab til flodbølgekatastrofen?

Rigspolitiet har fast udstationeret en polititjenestemand som forbindelsesofficer i Bangkok, Thailand.

Kort tid efter katastrofen blev Rigspolitiets kommunikationscenter underrettet af forbindelsesofficeren om katastrofen og om, at der muligvis var danske ofre.

2. *Hvordan udvikler organisationens kendskab til katastrofen sig, og hvilke informationskilder er løbende blevet anvendt?* Side 2

Der er nedenfor redegjort for Rigspolitiets informationskilder. For så vidt angår udviklingen i Rigspolitiets kendskab til katastrofen henvises til det anførte ad spørgsmål 3.

a) Politimæssige kilder

Rigspolitiet har løbende modtaget informationer om katastrofen via dansk politis forbindelsesofficer i Thailand og det personale, som Rigspolitiet har udsendt til katastrofeområdet.

Herudover har Rigspolitiet modtaget oplysninger om katastrofen via det internationale politisamarbejde.

b) Andre kilder

Rigspolitiet har løbende modtaget informationer fra Udenrigsministeriet om katastrofen, herunder som led i informationsudvekslingen inden for rammerne af den af Udenrigsministeriet etablerede møderække vedrørende katastrofeindsatsen, ligesom Rigspolitiet løbende har fulgt mediedækningen af katastrofen.

3. *Hvilket beredskab/hvilke aktiviteter igangsættes hvornår i perioden 26. december 2004 – 10. januar 2005?*

a) Generelt om Rigspolitiets beredskab

Generelt kan det oplyses, at politiet har et forholdsvis omfattende stående beredskab, ligesom politiets beredskab med forholdsvis kort varsel kan tilpasses i forhold til en konkret situation.

Det bemærkes i den forbindelse, at Rigspolitiets kommunikationscenter, der er døgnbemandet, bl.a. har til formål at kunne aktivere relevante politienheder, når der indtræffer en hændelse, som kræver et særligt beredskab, f.eks. etablering af Rigspolitiets nationale stab, indkaldelse af aktionsstyrke, gidsel-forhandlere, kriminalteknikere m.v.

Ved ulykker og katastrofer kan Rigspolitiet yde bistand med henblik på registrering og identifikation af ofre, bjærgede og savnede, herunder bl.a. ved oprettelse af en registreringscentral, brug af et elektronisk registreringssystem (Disaster Involved Registration System – DIR-systemet) og udsendelse af særlige identifikationsgrupper (Disaster Victim Identification Teams – DVI-hold) bestående af retsmedicinere, tandlæger og specialuddannede polititjenestemænd samt eventuelt andre relevante faggrupper. Bistanden ydes af Rigspolitiets Kriminaltekniske Afdeling og Rejsehold efter begæring og som assistance til politiet eller andre myndigheder, navnlig i tilfælde hvor flere kan være omkommet, og ofrene ikke umiddelbart kan identificeres.

Rigspolitiet kan endvidere forestå underretningen af pårørende om dødsfald, hvilket særligt kan være hensigtsmæssigt, hvis Rigspolitiet har været i forudgående kontakt med de pårørende, f.eks. som led i arbejdet med at indhente oplysninger til brug for identifikation af omkomne (signalementoplysninger, foto, DNA-materiale m.v.).

b) Rigspolitiets dispositioner

Rigspolitiet traf den 27. december 2004 beslutning om

- at oprette en katastrofecentral (registreringscentral) i Rigspolitiets Politiafdeling, Kriminalteknisk Afdeling og Rejsehold,
- at udsende et DVI-hold til Thailand samt
- at etablere et tæt samarbejde med Udenrigsministeriet med henblik på den konkrete indsats.

I perioden frem til fredag den 14. januar 2005 var katastrofecentralen døgnbemandet af ca. 20 medarbejdere. Efter fredag den 14. januar 2005, hvor de nærmeste pårørende til savnede danskere alle havde fået udpeget en fast kontaktperson i politiet, blev bemanningen i katastrofecentralen reduceret til nogle få medarbejdere, som indgik – og fortsat indgår – i et tæt samarbejde med udsendt personale i katastrofeområdet med henblik på det fortsatte registrerings- og identifikationsarbejde.

Onsdag den 29. december 2004 iværksatte Rigspolitiet i samarbejde med Københavns Politi og Varde Politi et løbende registreringsarbejde i lufthavnene i København og Billund af hjemrejsende fra katastrofeområdet med henblik på at sikre fornødne personlige oplysninger m.v. til brug for katastroferegistreringen, ligesom seks danske polititjenestemænd deltog i evakueringsflyvninger fra katastrofeområderne med henblik på registrering af de evakuerede.

Et af Rigspolitiet etableret DVI-hold (en retsmediciner, en tandlæge og to polititjenestemænd) afrejste fra København til Phuket, Thailand, tirsdag den 28. december 2004. Holdet blev siden udvidet og pr. 10. januar 2005 havde Rigspolitiet således reelt sendt to DVI-hold til Phuket, Thailand. Hvert DVI-hold bestod nu af en polititjenestemand, en retsmediciner, en tandlæge og en kapelmedarbejder. Herudover var den danske DVI-central i Phuket pr. 10. januar 2005 bemandet med en polititjenestemand og en kontorfunktionær, lige-

som yderligere en dansk polititjenestemand indgik i det internationale DVI-center i Phuket. Desuden var tre IT-teknikere og Rigspolitiets chefpsykolog sendt til Phuket, Thailand, med henblik på at bistå DVI-holdene.

Den danske politiforbindelsesofficer i Thailand indgik som en vigtig del af dansk politis samlede indsats efter flodbølgekatastrofen, herunder i Phuket. Med henblik på at styrke stabsfunktionerne i katastrofeområdet sendte Rigspolitiet den 31. december 2004 fem polititjenestemænd til Thailand. Tre af polititjenestemændene blev indledningsvist stationeret på den danske ambassade i Bangkok, mens de to øvrige blev stationeret i Phuket. Dette stabspersonale, der den 4. januar 2005 blev reduceret til fire, som alle var placeret i Phuket, forblev i katastrofeområdet indtil den 13. januar 2005, hvor stabsarbejdet blev indstillet.

Med henblik på registrerings- og identifikationsarbejdet udsendte Rigspolitiet den 31. december 2004 desuden en politiforbindelsesofficer til Sri Lanka, hvor den pågældende fik til opgave at indgå i et tæt samarbejde med DVI-hold fra andre lande.

Rigspolitiet overvejede løbende at udsende politipersonale til de øvrige dele af katastrofeområdet i Sydøstasien. Dette blev imidlertid ikke skønnet nødvendigt, da det som led i registreringsarbejdet blev klarlagt, at der næppe var savnede danskere udover i Thailand og på Sri Lanka.

Tirsdag den 4. januar 2005 traf Rigspolitiet i øvrigt beslutning om at sende to medarbejdere fra Rigspolitiets rejsehold til Thailand, hvor de pågældende skulle yde efterforskningsmæssig bistand m.v. med henblik på identifikationsarbejdet og eftersøgningen af savnede.

Rigspolitiets samlede hold i Sydøstasien udgjorde således den 10. januar 2005 i alt 24 personer.

Torsdag den 30. december 2004 blev der truffet beslutning om, at den fortsatte katastroferegistrering udelukkende skulle varetages af politiet. Rigspolitiet modtog i den forbindelse en samlet oversigt fra Udenrigsministeriet over i alt syv omkomne danskere og en liste med savnede personer, hvoraf fleres identitet ikke umiddelbart kunne klarlægges. Samtidig blev der oprettet et pårørende- og pressecenter i tilknytning til Rigspolitiets katastrofecentral.

Rigspolitiet iværksatte herefter et arbejde med henblik på dels at klarlægge, hvor mange personer der reelt var savnede, dels at fastlægge identiteten på alle savnede. Det blev i den forbindelse understreget overfor bl.a. offentligheden, at et mere præcist overblik over antallet af savnede først kunne forventes at foreligge, når evakueringen fra Thailand var gennemført, og når pårørende til savnede personer havde haft lejlighed til at sætte sig i forbindelse med politiet.

Til brug for det videre arbejde iværksatte Rigspolitiet i tiden umiddelbart efter overtagelsen af ansvaret for katastroferegistreringen den 30. december 2004 en række tiltag, herunder:

- Opfordring via medierne til pårørende til savnede personer om at kontakte det lokale politi, uanset om de tidligere havde været i kontakt med Udenrigsministeriet.
- Anmodning til teleselskaberne om at udsende sms-beskeder til alle danske mobiltelefoner, der var aktive i katastrofeområderne, med opfordring om, at man satte sig i kontakt med politiet eller pårørende.
- Konkret efterforskning, herunder med henblik på indhentelse af oplysninger om savnede personers anvendelse af mobiltelefoner og kreditkort, sidst kendte opholdssteder samt ind- og udrejseoplysninger fra de thailandske myndigheder.

På grundlag af katastrofecentralens fortsatte arbejde blev antallet af savnede personer fra fredag den 31. december 2004 kl. 11.00 til lørdag den 1. januar 2005 kl. 17.00 nedbragt fra 490 til 397. Samtidig stod det imidlertid klart, at der fortsat var betydelig uklarhed om, hvor mange der reelt var savnede, ligesom det ikke umiddelbart var muligt at fastlægge flere af de savnedes identitet på grundlag af de oplysninger, som var modtaget fra Udenrigsministeriet.

Rigspolitiet besluttede på den baggrund at offentliggøre en liste over 268 savnede danskere, hvis identitet var fuldt fastlagt, på en hjemmeside på internettet for derved nærmere at søge at få klarlagt det præcise antal savnede. Formålet med offentliggørelsen var at søge at tilvejebringe nærmere oplysninger dels om personer, som tidligere var meldt savnede, men som siden var dukket op, uden at politiet havde modtaget underretning herom, dels om savnede personer, som det ikke var lykkedes for politiet at identificere. Det var i den forbindelse Rigspolitiets opfattelse, at en offentliggørelse af navnene måtte anses for den hurtigste og mest effektive fremgangsmåde i lyset af det store antal personer, der var meldt savnet, og at alene en offentliggørelse ville gøre det muligt at fremskaffe oplysninger om yderligere savnede, som ikke var identificerede.

Selve offentliggørelsen skete søndag den 2. januar 2005 kl. 11.30.

Efter offentliggørelsen modtog politiet søndag den 2. januar 2005 et meget stort antal henvendelser, der gjorde det muligt at fastlægge identiteten på flere af de savnede personer, som det ikke tidligere havde været muligt at identificere, ligesom antallet af savnede personer blev nedbragt meget betydeligt.

Status pr. 2. januar 2005 kl. 22.00 var således, at der efter flodbølgekatastrofen var registreret syv døde og 82 savnede danskere. Herudover var der yderligere et antal personer, som tidligere var meldt savnede, men som det ikke på det foreliggende grundlag havde været muligt for politiet at identificere.

Antallet af savnede danskere kunne på dette tidspunkt stadig på ingen måde anses for endeligt, idet politiet fortsat også modtog oplysninger fra pårørende m.v.

Side 8

Rigspolitiet fortsatte i dagene herefter arbejdet med henblik på at fastlægge såvel antallet af som identiteten på savnede danskere efter flodbølgekatastrofen. Rejseholdsmedarbejdere fra Rigspolitiet blev i den forbindelse indsat med henblik på at iværksætte nærmere undersøgelser for at fastlægge de savnedes identitet og fremskaffe nærmere oplysninger til brug for identifikationsarbejdet i Thailand.

Onsdag den 5. januar 2005 havde Rigspolitiet stort set afsluttet arbejdet med at registrere savnede danskere og fastlægge deres identitet.

Da offentliggørelsen af listen over savnede danskere således ikke længere tjente noget efterforskningsmæssigt formål, besluttede Rigspolitiet den 5. januar 2005 at fjerne listen fra internettet. Rigspolitiet bekendtgjorde samtidig, at der fremover alene ville blive offentliggjort et samlet antal savnede på hverdage kl. 18.00. Status var på dette tidspunkt 7 omkomne og 62 savnede danskere. Den 10. januar 2005 var antallet af savnede danskere nedbragt til 55, mens der fortsat var identificeret 7 omkomne danskere efter flodbølgekatastrofen.

e) Identifikationsarbejdet

De polititjenestemænd og DVI-hold, som Rigspolitiet har udsendt til katastrofeområdet, indgår fortsat i et tæt samarbejde med relevante myndigheder samt polititjenestemænd og DVI-hold udsendt af andre lande med henblik på eftersøgning af savnede og identifikation af omkomne efter flodbølgekatastrofen.

Som led i identifikationsarbejdet sammenholdes de oplysninger, som politiet har indsamlet om savnede danskere, med de oplysninger, som tilvejebringes i forbindelse med obduktionerne i katastrofeområdet.

Under obduktionerne sikres der bl.a. DNA-materiale, og det er i den forbindelse hensigten, at der vil kunne udarbejdes DNA-profiler, som indlægges i en fælles database, hvorefter der kan foretages sammenligninger med DNA-profiler af savnede eller deres pårørende med henblik på identifikationsarbejdet.

På baggrund af det foreløbige identifikationsarbejde er der den 15. marts 2005 identificeret 34 omkomne danskere efter flodbølgekatastrofen, heraf to på Sri Lanka og de øvrige i Thailand, mens 12 fortsat er registrerede som savnede i Thailand.

Det er på denne baggrund Rigspolitiets vurdering, at det samlede antal danske ofre for flodbølgekatastrofen med stor sandsynlighed kan opgøres til 46. Det er dog fortsat usikkert, om det vil lykkes at identificere alle savnede danskere blandt de omkomne efter flodbølgekatastrofen.

Rigspolitiet yder i øvrigt fortsat bistand med henblik på den opfølgende indsats, når danske ofre bliver identificeret, herunder i form af underretning af de nærmeste pårørende, ligesom polititjenestemænd medvirker i det fortsatte eftersøgningsarbejde, herunder gennem afhøringer m.v. i katastrofeområdet.

4. *Hvilke funktioner varetog organisationen i samspillet med de andre myndigheder og private organisationer?*

Der henvises til ovenstående ad spørgsmål 3.

5. *Hvorledes vurderes eget beredskab?*

Side 10

Indledningsvis bemærkes, at registrerings- og identifikationsarbejdet efter flodbølgekatastrofen fortsat pågår, og Rigspolitiet har derfor endnu ikke foretaget en endelig evaluering af det konkrete hændelsesforløb.

Generelt kan det oplyses, at politiet har et forholdsvis omfattende stående beredskab, ligesom politiets beredskab med forholdsvis kort varsel kan tilpasses i forhold til en konkret situation. Det bemærkes i den forbindelse, at Rigspolitiets kommunikationscenter, der er døgnbemandet, bl.a. har til formål at kunne aktivere relevante politienheder, når der indtræffer en hændelse, som kræver et særligt beredskab.

For så vidt angår den konkrete indsats er det Rigspolitiets umiddelbare opfattelse, at den politimæssige indsats med henblik på registrerings- og identifikationsarbejdet er forløbet tilfredsstillende og i overensstemmelse med de relevante planer for ulykker og katastrofer i udlandet.

Det bemærkes endvidere, at der for politiet vedkommende har været tale om en særdeles ressourcekrævende indsats, hvor ca. 100 personer har været udsendt til katastrofeområdet i kortere eller længere perioder, ligesom et stort antal medarbejdere i Danmark har været involveret i den konkrete indsats.

6. *Hvorledes vurderes de danske myndigheders beredskab?*

Der henvises til ovenstående ad spørgsmål 5.

7. *Anbefalinger for fremtidig indsats – omfattende såvel egne som andres indsats?*

Som anført ovenfor ad spørgsmål 5 har Rigspolitiet endnu ikke foretaget en endelig evaluering af beredskabet og den politimæssige indsats.

Side 11

Rigspolitiet finder imidlertid anledning til allerede på nuværende tidspunkt at fremhæve vigtigheden af en koordineret indsats ved tilsvarende katastrofer i fremtiden, herunder således at der tilvejebringes en ramme, som muliggør, at involverede myndigheder m.v. træffer koordinerede beslutninger inden for deres respektive ansvarsområder, og at der opbygges erfaringer med det stabsarbejde, der vil skulle danne grundlag for den koordinerede indsats.

Herudover skal Rigspolitiet påpege, at det med henblik på registrerings- og identifikationsarbejdet med ulykker eller katastrofe i udlandet må anses for ønskeligt, at rejsearrangører i videre omfang sikrer fyldestgørende identitetsoplysninger på de rejsende, herunder oplysninger om, hvem der rent faktisk deltager i rejsen.

Endelig finder Rigspolitiet, at der med henblik fremtidige ulykker og katastrofer i udlandet med mange mulige danske ofre bør etableres en ordning, som sikrer, at registreringsarbejdet i forhold til mulige danske ofre allerede umiddelbart efter ulykken eller katastrofen foregår på grundlag af retningslinjerne for politiets katastroferegistreringssystem. Ansvar for registreringsarbejdet bør i den forbindelse hurtigst muligt overgå til politiet, ligesom polititjenestemænd med kort varsel vil kunne sendes til ulykkes- eller katastrofeområdet med henblik på at bidrage til koordineringen af den konkrete indsats.

8. *Andre bemærkninger?*

Rigspolitiet har ikke umiddelbart andre bemærkninger.

